

SKINNARILAN KAMPUKSEN ASEMAKAAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys
2.6.2017

SISÄLLYS

SELVITYSALUE	3
SKINNARILANNIEMEN HISTORIAA	4
Ympäristön kehittyminen kuvin ja kartoin	4
Kinnarin tila ja Skinnarilan kylä	6
Skinnarilanniemen huvila-asutus	6
Skinnarilan hovi	7
KORKEAKOULUKAMPUS	11
Korkeakoulukampuksen alkutaival	11
Kampusalueen rakentamisvaiheet	13
Suunnitelmia yliopistoalueen kehittämiseksi	19
RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA ARKEOLOGISEN KULTTUURIPERINNÖN KOHTEET SUUNNITTELUALUEELLA	20
LÄHTEET	24

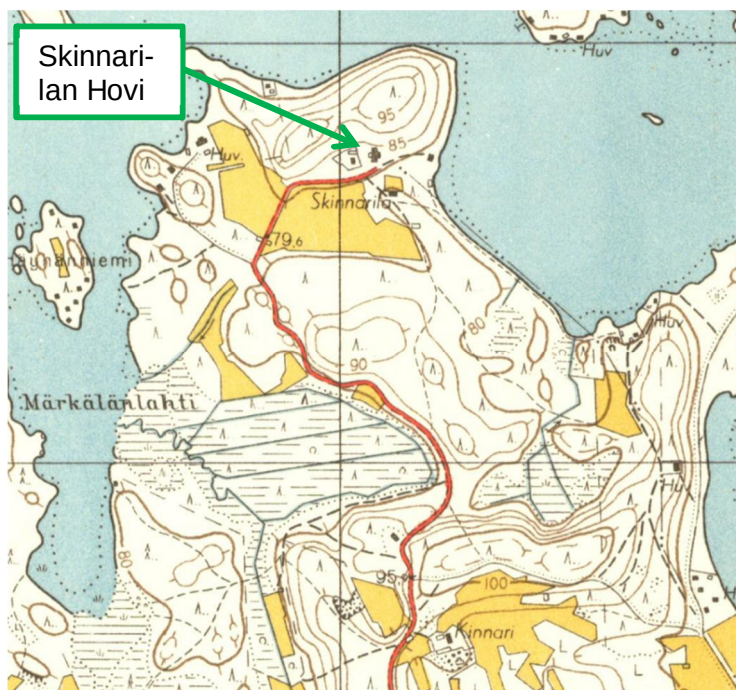
SKINNARILANNIEMEN HISTORIAA

Skinnarilan kylä on saanut nimensä Skinnarin eli Kinnarin kantatalon mukaan, joka on muodostettu jo vuonna 1709. Niemen alue oli pitkään maaseutua, jonka rannoilla oli huvila-asutusta. Kaupunkimainen asutus on levinnyt alueelle vasta 1970-luvulta lähtien, kun yliopiston rakentaminen alkoi. Skinnarila on ollut yhdessä Sammonlahden kanssa yksi Lappeenrannan nopeimmin kasvavista kaupunginosista Teknillisen yliopiston ansiosta.

Ympäristön kehittyminen kuvin ja kartoin

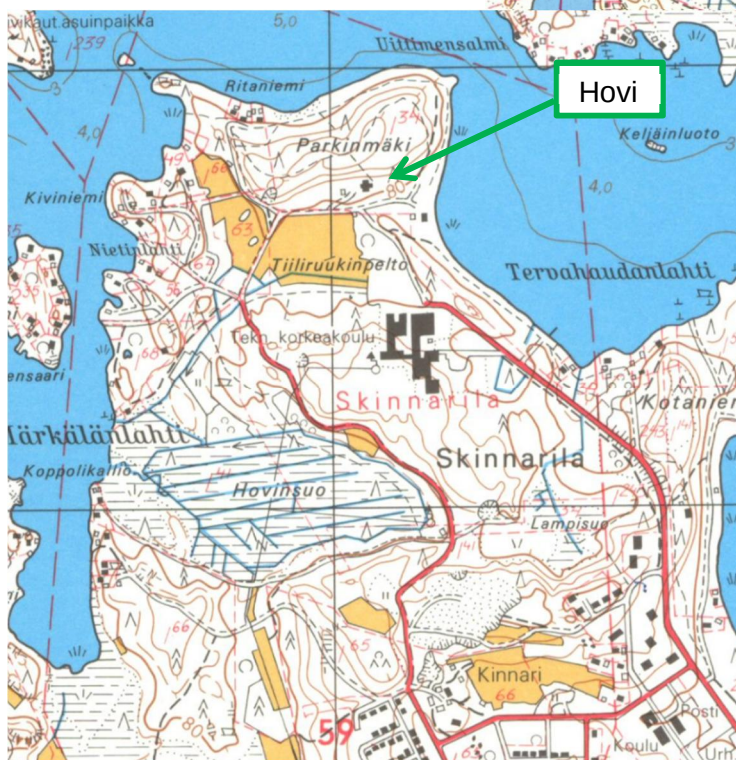
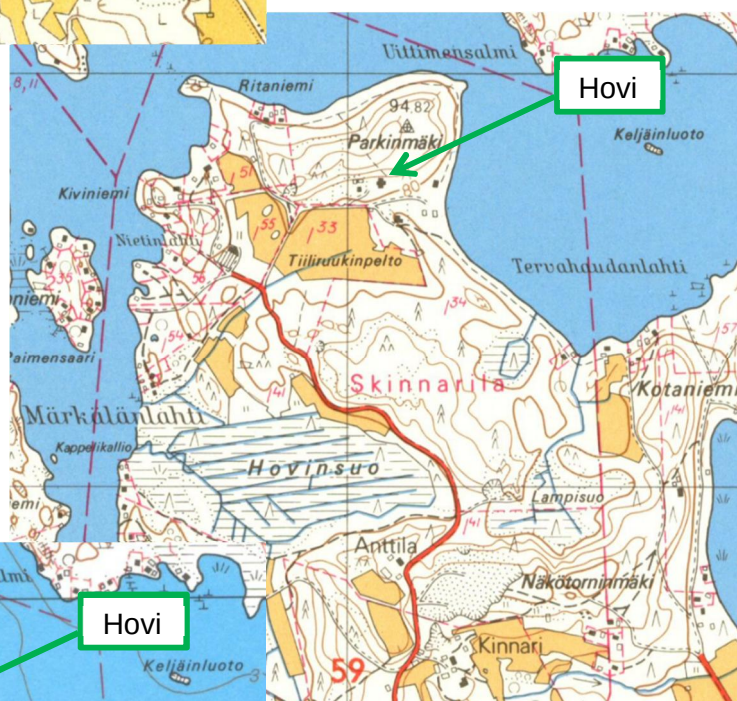

Kuva 2. Skinnarilanniemi vuoden 1893 Senaatin kartastossa. Kinnarin talo näkyy karttaotteen keskellä lähellä alareunaa (Киннари). Skinnarilan Hoviin kuuluvan Parkinmäen itäosaan on merkitty puistokäytäviä. Hovin eteläpuolella on niittyä (mm. nykyinen Tiiliruukinpelto). Lähde: Arkistolaitoksen digitaaliarkisto.

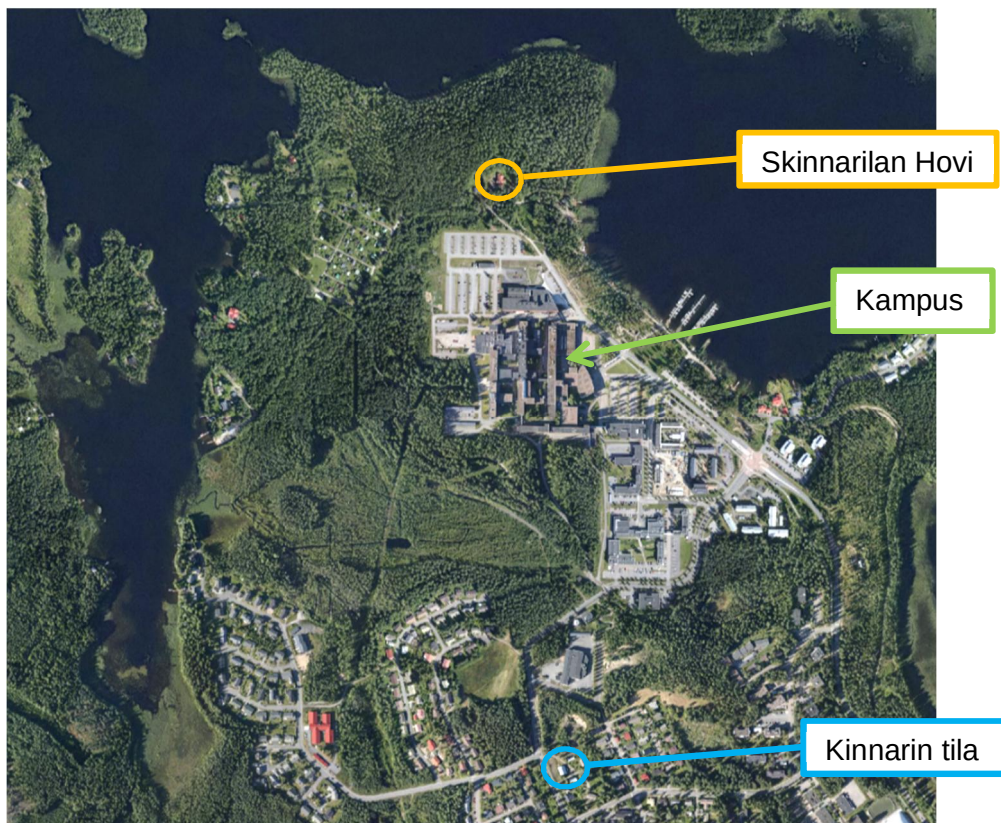
Kuva 3. Ote vuoden 1950 peruskartasta. Skinnarilan Hovin eteläpuolella näkyy ns. Keskihuvila ja itäpuolella Rantahuvila. Tie niemeen kulkee samaa reittiä kuin Senaatin kartastossa. Lähde: Maanmittauslaitos.

Kuva 4. Ote vuoden 1971 peruskartasta. Lähde: Maanmittauslaitos.

Kuva 5. Ote vuoden 1983 peruskartasta. Yliopiston 1. ja 2. rakennusvaiheet ovat jo valmistuneet. Yliopistolle on tehty uusi katuyhteys Skinnarilankatu Tervahaudanlahden puolelle.

Kinnarin tilan eteläpuolelle on alkanut muodostua pientalo-asutusta. Lähde: Maanmittauslaitos.

Kuva 6. Ilmakuva v. 2015

Kinnarin tila ja Skinnarilan kylä

Kinnarin tilalla on Skinnarilanniemen historiassa erityinen merkitys, sillä sen maille on aikojen kuluessa muodostunut koko Skinnarilan kaupunginosa. Tila on ollut saman suvun omistuksessa 1740-luvulta lähtien, ja sen ensimmäinen tunnettu omistaja oli Jonas Pärtylinpoika Kotonen (1742-1765). Tila oli varsin laaja, sillä nykyisen Skinnarilan hovin, Teknillisen yliopiston ja pientaloasutusalueen lisäksi alueeseen kuuluivat myös Märkälänlahden alueet. Kinnarin tilalla tehtiin isojako 3.9.1849, jolloin se jaettiin kahden veljeksensä kesken. Jeremias Juhonpoika sai Skinnarniemen alueen (n. 110 ha) ja Joonas Juhonpoika nykyisen Kinnarin talon alueen (n. 116 ha). Alunperin Kinnarin päärakennus on sijainnut hieman idempänä, nykyisen Punkkerimäen paikkeilla, josta se siirrettiin isojaon myötä nykyiselle paikalleen. Kinnarin tila osallistui myös mm. Lappeenrannan kasarmien rakentamiseen 1890-luvulla polttamalla tiiliä työmaalle. Paikannimi Tiiliruukkipelto viittaa alueen nykyisessä nimistössä tähän.

Vuoden 1945 jälkeen Kinnarin tilan maita pakkolunastettiin siirtoväen tarpeisiin. Lappeenrannan kaupunki kuitenkin osti myöhemmin tämän maatilaa ja lisää maa-alueita asuntotarpeisiin.

Skinnarilanniemen huvila-asutus

Skinnarilan alueen merkittävimmät huvilat ovat Skinnarilan Hovi, josta tuli kesävierailupaikka jo 1870-luvulla ja maatila seuraavan vuosisadan alussa, sekä 1890-luvulla rakennettu Kotaniemi, joka tuhoutui tulipalossa vuonna 1999.

Skinnarilan huvila-asutus laajeni 1920 – 30 –luvulla Tervahaudanlahden ja Märkälähden rannoille, jolloin rakennettiin pienempiä kesäasuntoja. Tältä ajalta ovat säilyneet Leinon suvun Impivaara ja Tervahaudankatu 10:n huvila.

Lähes sata vuotta Skinnarilan hovin ja Kotaniemen huviloiden rakentamisen jälkeen, yliopistoalueen länsipuolelle rakennettiin siirtolapuutarha-alue vuonna 1981.

Skinnarilan hovi

Hovioikeudenneuvos Georg Palmroth osti Skinnarilanniemen ja sen ympärysalueita kesänviettopaikakseen vuonna 1872. Alueen pinta-ala oli yli 100 ha ja se erotettiin Kinnarin tilasta. Palmrothien perhe vietti kesiä Skinnarilassa runsaat 10 vuotta. Tänä aikana tilalle rakennettiin joitakin rakennuksia sekä useita pienillä kivillä reunustettuja kävelypolkuja.

Tila vaihtoi omistajaa Palmrothien jälkeen useasti, kunnes pietarinsuomalainen hopeaseppä Pekka Silventoinen osui sattumalta kesäisellä kylpylämatkallaan Skinnarilaan vuonna 1893. Tuolloin tilaa asui venäläispariskunta Ivan ja Gabriella Maximov. Silventoinen ihastui paikkaan heti ja teki kaupat vuonna 1894. Alkutöikseen Silventoinen mm. raivautti tilalle noin 20 hehtaaria peltoa, ja aloitti myöhemmin karjanhoidon sekä rakennutti tarpeelliset talousrakennukset. Vanha päärakennus ulkorakennuksineen kuitenkin paloi kesällä 1901 – vain rantahuvila välttyi palolta.

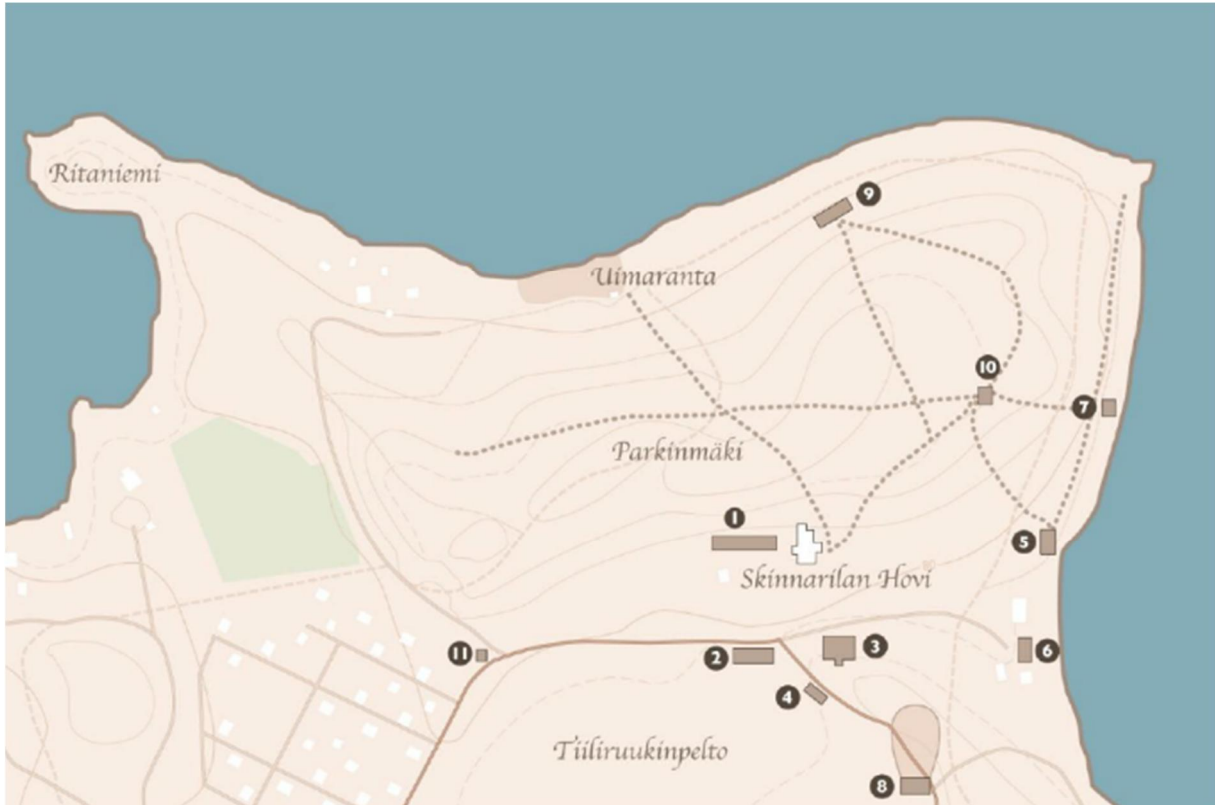
Ennen uuden päärakennuksen valmistumista Silventoinen osti Lemiltä kestikievarirakennuksen, joka purettiin ja rakennettiin uudelleen Skinnarilaan (Keskihuvila eli Kilpi-sen huvila). Samalla siirrettiin myös navetta, aitat, talousrakennus sekä tilanhoitajan asuntona toiminut hirsinen tupa, joka edelleen sijaitsee Hovin etupihalla.

Kuva 7. Tilanhoitajan tupa.

Uusi päärakennus, nykyinen Skinnarilan Hovi, valmistui vuoden 1903 paikkeilla. Huvila oli Silventoisilla lähinnä kesäpaikkana, mutta siellä oleskeltiin myös talvella. 1900-lu-

vun alussa päärakennuksen ympärille muodostui täydellinen maalaistalon pihapiiri piharakennuksineen. Olennainen osa huvilamiljöötä oli myös Hovin takana kohoava Parkinmäen harju, jolla risteili pieniä kävelyteitä levähdyspaikkoineen kävelyretkiä varten.

Kuva 8. Skinnarilan hovin rakennukset 1900-luvun alussa.

1) Talousrakennus, jossa oli mm. navetta, 2) Etuosastaan avoin kalustevaja, 3) Keskihuvila eli Kilpisen huvila, 4) Keskihuvilan halkovaja ja ulkokuusi, 5) Rantahuvila, 6) Vanha sauna, 7) Uimakoppi, 8) Iso heinälato, 9) Näköalapaikka, 10) Levähdyspaikka ja 11) Kalettu perunakuoppa. Lähde: Kolari, 2012.

Kuva 9. Skinnarilan Hovin julkisivu länteen päin vuonna 2016.

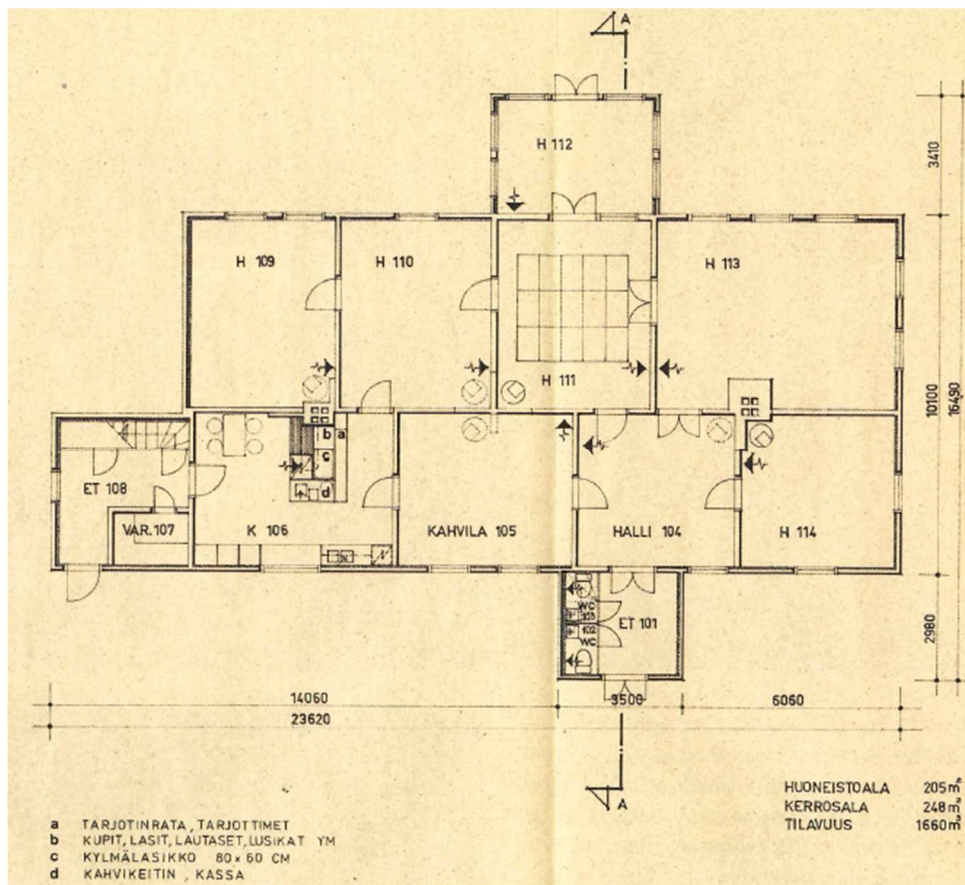
Kuva 10. Hovin pääsisäänkäynti.

Pekka Silventoisen kuoltua vuonna 1916 leski asui taloa ympäri vuoden tyttärensä kanssa aina vuoteen 1927 asti. Tilalla luovuttiin vähitellen karjanhoidosta ja pellot vuokrattiin. Vuonna 1963 perikunta myi tilan Lappeen kunnalle, ja kolme vuotta myöhemmin alue lahjoitettiin perustettavalle korkeakoululle. (Kolari 2012.)

Monet viime vuosisadan alun suomalaiset kulttuurihenkilöt liittyvät Skinnarilan Hovin historiaan. Heistä tunnetuin lienee säveltäjä Toivo Kuula, joka vihittiin Silventoisten tyttären Alman kanssa Skinnarilassa 1914. Huvilan henkilögalleriaan kuuluvat myös Hannikaisen veljekset, Ilmari ja Felix Krohn sekä Leevi Madetoja. Yrjö Kilpinen vietti 1930-luvulla monia kesiä Skinnarilassa, kenties hänen mukaansa nimetyssä Keski- eli Kilpinen huvilassa. (Kolari 2012.)

Vaikka Hovi välttyi sodissa suuremmilta vahingoilta, ei sen kulttuurielämä palannut enää sotien jälkeen entiseen loistoonsa. Skinnarilan Hoviin liittyvistä rakennuksista rantahuvila purettiin 1960-luvun alussa ja Keskihuvila vuonna 1978. Myös talousrakennukset on vähitellen purettu. Nykypäiviin saakka vanhoista rakennuksista on Hovin lisäksi säilynyt vain sitä vastapäätä sijaitseva tilanhoitajan rakennus, joka on luultavasti rakennettu 1800-luvun loppupuolella. (KIOSKI; Kolari 2012.)

Skinnarilan Hovin päärakennus peruskorjattiin vuonna 1979 LTKK:n (nyk. LUT) kokous- ja edustustiloiksi arkkitehti Seppo Skinnarin suunnitelmien perusteella. Pääosa välipohjasta sekä kaikki lattiat uusittiin. Seiniin laitettiin sisäpuolelle lisäeristys ja tapetit uusittiin vanhojen mallien mukaan. Nykyisestä luontosalista purettiin väliseinä 1980-luvulla. Nykyinen ulkomaalaus on vuodelta 2005. Sivurakennus, tilanhoitajan tupa, toimii nykyisin majoitustiloina. Rannassa Hovin kaakkoispuolella on vuonna 2003 valmistunut LUT:n rantasauna. (Kiiveri-Hakkarainen 2006; Nikkilä 2011.)

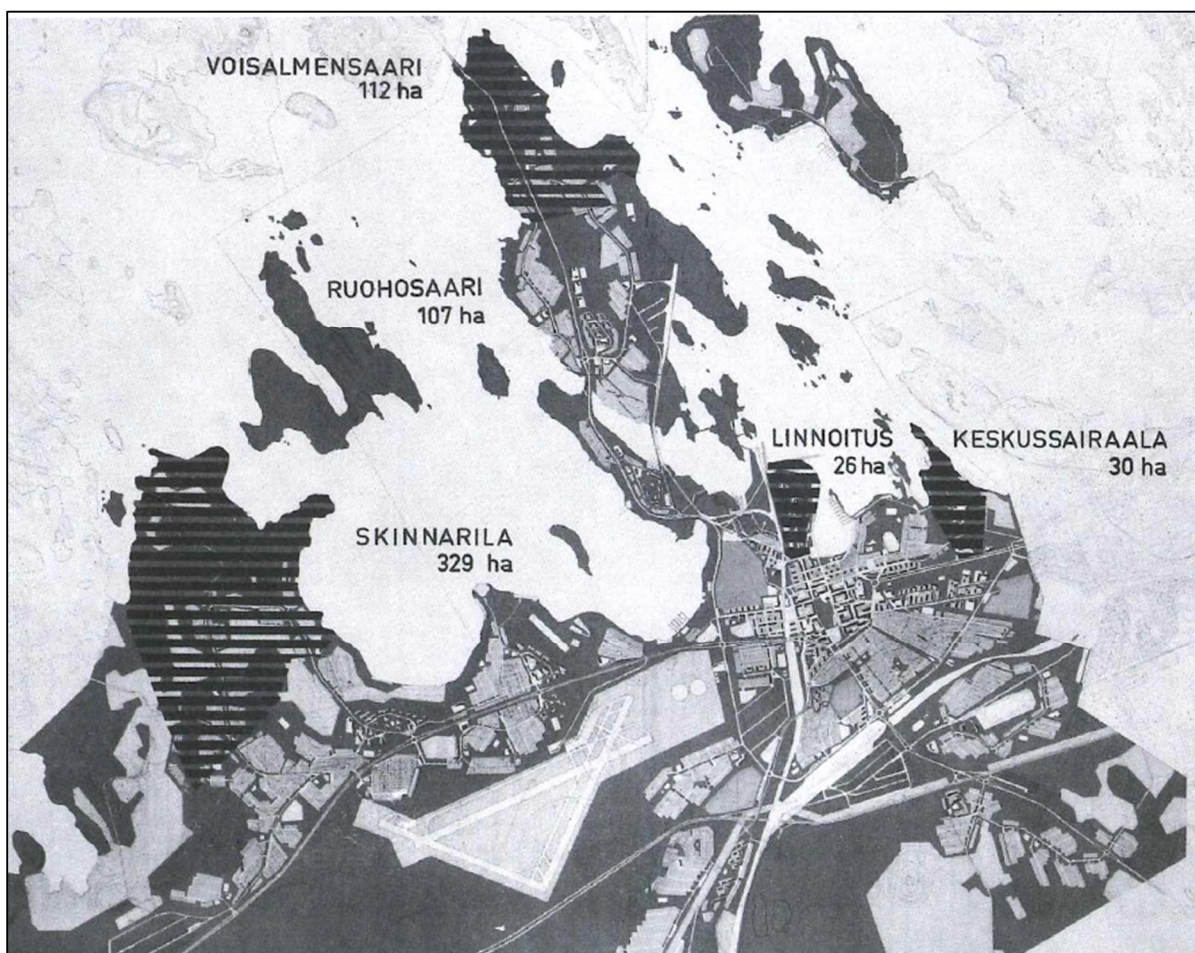
Kuva 11. Saneeratun Skinnarilan Hovin pohjapiirros vuodelta 1979.
Lähde: Nikkilä, 2011.

KORKEAKOULUKAMPUS

Korkeakoulukampuksen alkutaival

Itä-Suomen yliopistoa suunniteltiin perustettavaksi Lappeenrantaan 1950-luvulta lähtien. Itä-Suomen korkeakoulun valtuuskunta tilasi vuonna 1964 suunnitelman yliopiston sijoittamisesta Linnoituksen alueelle. Myös Linnoituksen lähellä olevia rakennuksia ajateltiin voitavan varata yliopiston käyttöön. Varsinainen Itä-Suomen korkeakoulun sijaintikaupunki oli kuitenkin vielä päättämättä, joten kisassa pärjätäkseen kaupungin tuli tarjota mahdollisimman laajoja yhtenäisiä maa-alueita. (Nikkilä 2011.)

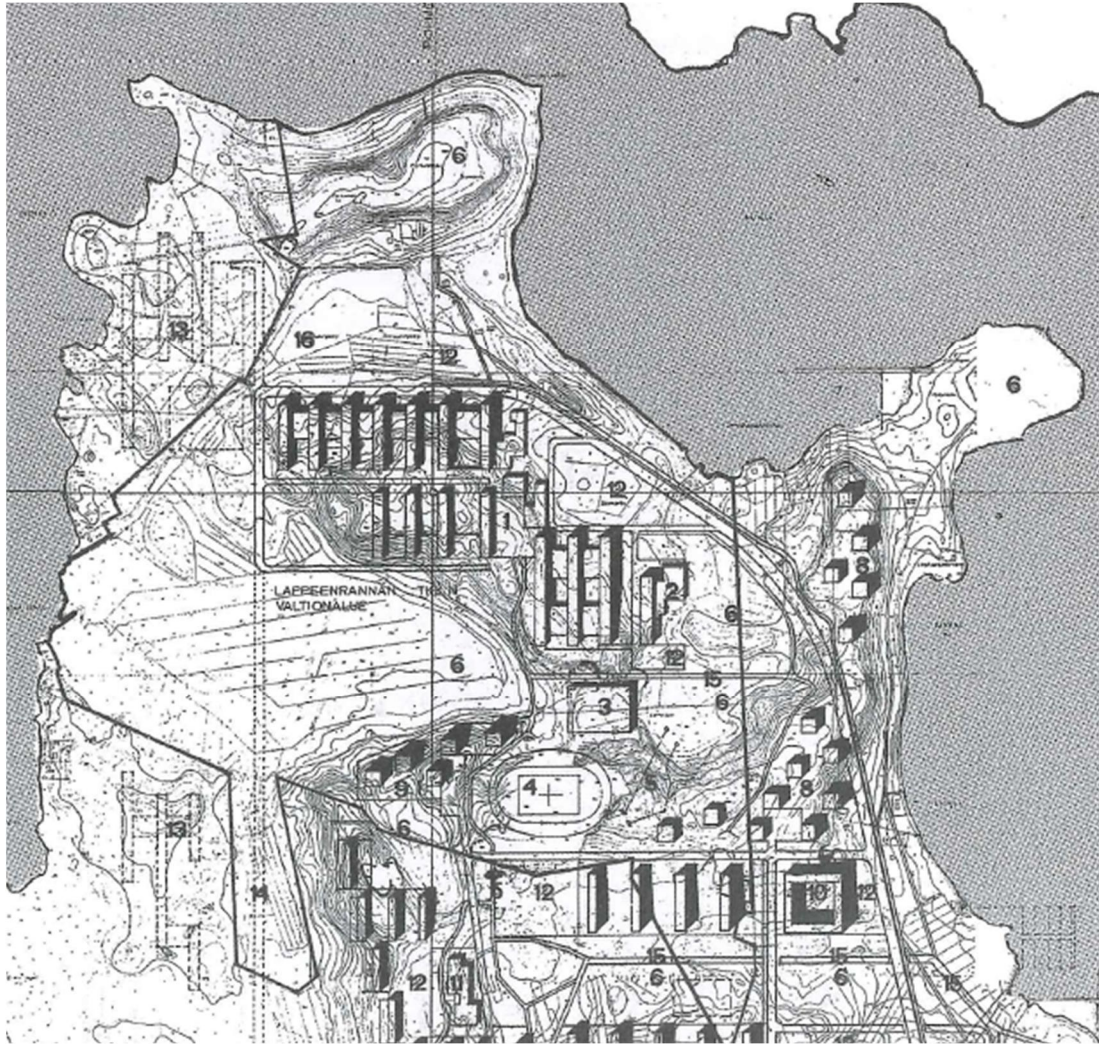
Kaupunki päätti tarjota vaihtoehtona Linnoitukselle Voisalmensaaren pohjoisosaa, josta voitiin osoittaa noin 70 hehtaarin alue. Toinen, 110 hehtaarin maa-alue, jonka omistivat Lappeen kunta ja Lappeenrannan kaupunki, sijaitsi Skinnarilasta. Keväällä 1965 kaupunki tarjosi sekä Skinnarilan että Voisalmen aluetta korkeakoulualueeksi. (Nikkilä 2011.)

Kuva 12. Korkeakoulun eri sijaintivaihtoehdot. Lähde: Nikkilä 2011.

Lokakuussa 1965 tehtiin päätös Itä-Suomen korkeakoulun jakamisesta kolmen kaupungin kesken: Lappeenrannan lisäksi yliopiston toimipaikoiksi tulivat Joensuu ja Kuopio. Lappeenrantaan sijoitettiin tekniset tieteet. (Nikkilä 2011.)

Vuonna 1966 rakennushallitus päätyi Lappeenrannan osalta sijoittamaan tulevat yliopistorakennukset Skinnarilaan, sillä siellä oli mahdollisesti jopa 300 ha rakennuskelpoista ja toistaiseksi rakentamatonta maata (kuva 12). Skinnarilan syrjäinen sijainti aiheutti paljon keskustelua, mikä johti siihen, ettei ensimmäisessä vuonna 1970 valmistuneessa, käyttösuunnitelmassa esitetty asuminen yliopiston välittömässä läheisyydessä toteutunut (kuva 13). Skinnarilaan ei haluttu kampusta opiskelija-asuntoineen, vaan vain pelkät opetustilat. (Nikkilä 2011.)

Kuva 13. Kontio & Räikkeen laatima yliopistoalueen ensimmäinen käyttösuunnitelma v. 1970. Lähde: Nikkilä 2011.

Kampusalueen rakentamisvaiheet

Päätös korkeakoulun sijoittamisesta Skinnarilaan tehtiin vuonna 1966. Samana vuonna Lappeenrannan kaupunki luovutti Skinnarilan niemen alueen valtiolle teknillisen korkeakoulun rakentamista varten.

Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun opetus käynnistyi syyskuussa 1969 Lappeenrannan keskustassa mm. Saimaan kansalaisopiston, satamapaviljongin ja mormonikirkon tiloissa. Laboratoriotöitä varten saatiin tiloja yrityksiltä. Ensimmäisenä lukuvuotena yliopistossa oli 47 opiskelijaa. Opintosuuntina olivat koneenrakennus, voimatekniikka ja talousinsinööriopinnot.

Kuva 14. Skinnarilan kampuksen rakentumisvaiheet v. 1972-2011.

1. 1972-1975. Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Kalle Räike. **2.** 1977-1979. Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Kalle Räike. **3.** 1988-1989. Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Seppo Kilpiä. **4.** 1992-1993. Arkkitehtitoimisto Kari Järvinen ja Timo Airas. **5.** 1999-2000. Arkkitehtitoimisto Artto, Kaijansinkko, Palo, Rossi, Tikka Oy. **6.** 1999-2000. Arkkitehtitoimisto Matti Kaijansinkko Oy. **7.** 2003-2004. Arkkitehtitoimisto Heikkinen-Komonen Oy.

Ylioppilastalo. valm. 1994. Arkkitehti Sami Vuorinen.

Saimaan Ammattikorkeakoulu. valm. 2011. Arkkitehti Aarne von Boehm.

Kuva 15. Korkeakoulukampus Tervahaudanlahdelta päin vuonna 2015.

Kampusalueen ensimmäinen rakennusvaihe käynnistyi vuoden 1972 lopulla, ja rakennus vihittiin käyttöön 1975. Vielä saman vuosikymmenen loppupuolella (1977-1979) tuli tarvetta laajentaa silloisen Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun tiloja länteen päin. Kampuksen kolmas rakennusvaihe valmistui vuonna 1989, ja yhdessä kahden aiemman rakennusvaiheen kanssa se edustaa suhteellisen neutraalia 1970 – 80 -lukujen virastoarkkitehtuuria.

*Kuva 16.
2. rakennusvaiheen julkisivu itään.*

Neljäs rakennusvaihe valmistui vuonna 1993, mistä lähtien kampuksen uusille osille on pyritty antamaan yksilöllisempää ilmettä. Lisäksi tavoitteena on ollut 1990-luvulta lähtien rakennusten osin hajanaisen kokonaisuuden yhdistäminen.

Viides ja kuudes rakennusvaihe toteutettiin vuosituhaten vaihteessa. Viides rakennusvaihe oli kutsukilpailun pohjalta toteutettu uusi päärakennus, josta on sittemmin muodostunut yliopistolle identiteettiä luova rakennus ja rakennusryhmän sisääntulo.

Seitsemännessä rakennusvaiheessa (valmistunut 2004) yliopiston kampamaiset osat liitettiin yhteen ja rakennuskokonaisuudelle muodostui yhtenäinen eteläjulkisivu. Lisäksi Ylioppilastalon ja 7. rakennusvaiheen väliin rakennettiin yhdyskäytävä.

Kuva 17. Oikealla 4. rakennusvaiheen länsijulkisivua. Suoraan edessä näkyy 2. ja 3. rakennusvaiheen yhtymäkohta. Taustalla olevissa torneissa on 2. rakennusvaiheen talotekniikkaa (ilmanvaihto, vesi ym.).

Kuva 18. Neljäs rakennusvaihe on yhdistetty lasikäytävin 6:nteen ja 7:nteen vaiheeseen.

Kuva 19. Yliopiston päärakennus (5. rakennusvaihe). Taustalla näkyy ensimmäisen rakennusvaiheen julkisivua.

Kuva 20. 6. rakennusvaihe sisäpihalta päin.

Kuva 21. 7. rakennusvaiheen eteläjulkisivu.

Kuva 22. 7. rakennusvaihe yliopiston edustan aukiolta päin. Katoksen takana on ensimmäisen rakennusvaiheen eteläisin osa, jossa on Heikki Aspisen luoma seinäreliëfi "Tiedonvälitys".

Kuva 23. 7. rakennusvaiheen itäpääty, josta menee lasikäytävä ylioppilastaloon.

Kuva 24. Ylioppilastalo.

Ylioppilastalo (kuva 24) suunnittelualueen itäosassa poikkeaa ulkonäöltään muista kampusalueen rakennuksista vaalean julkisivunsa takia. Rakennus on valmistunut vuonna 1994 ja sen on suunnitellut arkkitehti Sami Vuorinen.

Viimeisimpänä kampus on laajentunut pohjoiseen päin, kun vuonna 2011 valmistui Saimaan ammattikorkeakoulun rakennus arkkitehtinään Aarne von Boehm. Rakennus noudattelee ulkonäöltään muun kampuksen punatiilistä linjaa. Rakennuksen sydämenä on agoramainen kolmikerroksinen keskusaula, jonka ympärille opetus- ja muut tilat ovat ryhmittyneet. Ammattikorkeakoulu on yhdistetty muuhun kampukseen laiskäytävällä Ylioppilastalon tapaan. Ammattikorkeakoulun käytössä on myös suuri osa yliopiston tilosta, mm. tiedekirjasto.

Kuva 25. Saimaan ammattikorkeakoulu.

Kuva 26. Kampusalue etelästä päin. Eteläisen parkkipaikan autokatosten katoille on asennettu aurinkopaneelit. Laajoja pysäköintialueita on ryhmitelty puurivein.

Yliopistorakennusten kompleksi on laajentunut ensimmäisen rakennusvaiheen 18 850 krs-m²:stä vajaan 60 600 krs-m²:n kampukseksi noin 30 vuoden aikana. Ammattikorkeakoulun pinta-ala on hieman alle 10 000 krs-m².

Suunnitelmia yliopistoalueen kehittämiseksi

Korkeakoulun sijoittuminen Skinnarilan niemeen teki Lappeenrannan länsialueista entistä tärkeämmän kaupungin laajenemissuunnan. Länsialueiden kaava-suunnittelu käynnistyi 1970-luvun alkupuolella, ja aluekeskuksen paikaksi kiinteytyi Sammonlahti, johon sijoitettiin myös Skinnarilaa palvelevat toiminnot.

Yliopiston alueelle laadittiin 1990-luvun lopulla oikeusvaikutukseton osayleiskaava, jonka tavoitteena oli vastata Skinnarilanniemen teknologiakeskittymän tuleviin tarpeisiin riittävällä tonttitarjonnalla.

Vuonna 2003 Lappeenrannan kaupunki, Senaatti-kiinteistöt, Lappeenrannan teknillinen yliopisto ja Lappeenrannan seudun opiskelija-asuntosäätiö Järjestivät Skinnarilan kampusalueesta yleisen suunnittelukilpailun. Tavoitteena oli löytää korkeatasoinen ja innovatiivinen aluesuunnitelma ja hakea uusia ratkaisuja yliopiston, teknologiayhteisön ja opiskelijamaailman vuorovaikutukseen. Haluttiin löytää uusia keinoja yhdistää asuminen, yliopisto ja teknologiapuisto Saimaan ranta-alueen kanssa. Kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta laadittiin kampusalueen asemakaava vuonna 2006. Asemakaavaa ei ole toteutettu.

Kuva 27. Ote arkkitehtikilpailun voittajaehdotuksen perusteella laaditun asemakaavan havainneaineistosta. Alue sijaitsee nykyisen kampusalueen länsipuolella.

Skinnarilanniemen osayleiskaavan pohjalta laadittu Kinnarinmäen asemakaava hyväksyttiin v. 2001 ja alue on pääosin rakentunut 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen kuluessa.

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA ARKEOLOGISEN KULTTUURIPERINNÖN KOHTEET SELVITYSALUEELLA

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Selvitysalueen pohjoisosassa oleva Skinnarilan Hovi on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Vuonna 1872 hovioikeudenneuvos Georg Palmroth osti Kinnarin tilasta erotetun Skinnarilan niemen ja sen ympärysmaita kesänviettopaikkaan. Alkuperäinen Hovi piharakennuksineen paloi vuonna 1901. Palon jälkeen Hovin silloinen omistaja, Pekka Silventoinen, osti lemiläisen kestikievarin piharakennuksineen ja siirsi ne Parkinmäen kupeeseen. Nykyinen päärakennus valmistui vuosien 1902-1904 välisenä aikana.

Skinnarilan Hovi oli pääosin huvilakäytössä, mutta rakennuksen ympärille muodostui 1900-luvun alussa täydellinen maalaistalon pihapiiri, kun piharakennukset tuotiin paikalle ja Hovin eteläpuolelle raivattiin peltoja. Huvilamiljööseen kuului myös Parkinmäen harju, jolla risteili pieniä kävelyteitä. Vuoteen 1927 saakka Hovi oli ympärivuotisessa käytössä, mutta vähitellen karjanhoidosta luovuttiin ja pellot vuokrattiin. Suuri osa Hoviin liittyneistä talousrakennuksista ja huviloista purettiin 1960- ja 1970-lukujen aikana ja Hovin lisäksi on jäljellä enää tilanhoitajan rakennus (60 kerros-m²), joka luultavasti on rakennettu 1800-luvun loppupuolella.

Skinnarilan Hovin päärakennus on hirsirunkoinen, suorakaiteen muotoinen ja satulakattoinen puolitoistakerroksinen rakennus. Rakennuksen kerrosala on noin 250 kerros-m². Rakennuksen länsisivulla on kaksikerroksinen umpikuisti, joka toimii eteisenä. Itäisivulla on kaksikerroksinen vinoruutuikkunoin varustettu lasikuisti. Skinnarilan Hovin päärakennus peruskorjattiin vuonna 1979 silloisen Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun edustus- ja kokoustiloiksi, jollaisena se edelleen toimii. Päärakennuksen ulkoasu on muuttunut vuosien saatossa vain vähän ja on säilyttänyt hyvin uusrenessanssi-piirteensä.

Hovin rakennukset ja sitä ympäröivä Parkinmäki edustavat hyvin 1900-luvun alun maisemallisesti arvokkaaseen paikkaan sijoittuvaa huvilakokonaisuutta. Hovin ympäristö ja harjualue ovat nykyisin vähemmän hoidettua, kuin 1900-luvun alkupuolella. Pihapiirissä on jäljellä vielä kuusiaita sekä joitakin hedelmäpuita ja marja- ja koristepensaita. Alueella on säilynyt myös vanhoja kävelyteitä, joiden reunat on kivetty.

Kokonaisuutena Skinnarilan Hovilla ympäristöineen on historiallista, rakennustaiteellista ja kulttuurista arvoa.

Paikallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt

Teknillisen yliopiston ja ammattikorkeakoulun kampus on luokiteltu Läntisen alueen osayleiskaavaa varten laaditussa kulttuuriympäristöselvityksessä paikallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Yliopiston kampus on valmistunut seitsemässä vaiheessa vuosien 1974 ja 2004 välillä:

1. rakennusvaihe: valmistunut 1974-1975, Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Kalle Räike
2. rakennusvaihe: valmistunut 1977-1979, Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Kalle Räike
3. rakennusvaihe: valmistunut 1989, Arkkitehtitoimisto Jaakko Kontio ja Seppo Kilpiä
4. rakennusvaihe: valmistunut 1993, Arkkitehtitoimisto Kari Järvinen ja Timo Airas
5. rakennusvaihe: valmistunut 2000, Arkkitehtitoimisto Artto, Kaijansinkko, Palo, Rossi, Tikka Oy
6. rakennusvaihe: valmistunut 2000, Arkkitehtitoimisto Matti Kaijansinkko Oy
7. rakennusvaihe: valmistunut 2004, Arkkitehtitoimisto Heikkinen – Komonen Oy

Yliopistokompleksi on alun perin massoiteltu 1960- ja -70-luvun kampusalueille tyypillisen tapaan kampamaiseen muotoon. Rakennusvaiheet liittyvät toisiinsa kolmannen kerroksen tasolle sijoitetun lämpimän pääjalankulkuväylän välityksellä. Ensimmäisten vaiheiden opetusosastot on koottu 2-5 kerroksisiin standardisoituihin lamelleihin, joista on saatu alueen korkeuserojen ansiosta suora yhteys maastoon useammalta tasolta. Luentosalit, hallit ja muut erityistilat on rakennettu välipihoille ja lamelliosien päihin. Raskaat laboratorioid ja erikoishallit on keskitetty päämassan viereen rakennusryhmän pohjoisosaan.

Yliopiston kolme ensimmäistä rakennusvaihetta edustavat suhteellisen neutraalia 1970- ja 1980 –lukujen virastoarkkitehtuuria. Arkkitehti Jaakko Kontio oli toiminut Alvar Aallon toimiston toimistopäällikkönä ja osallistunut muun muassa Otaniemen rakennusten suunnitteluun. Otaniemi-vaikutuksia on nähty paitsi rakennusten sijoittelussa, myös ulkoasussa, sillä ensimmäisen vaiheen alkuperäiset ulkoseinät olivat puhtaaksi-muurattua punaista julkisivutiiltä (Vuorinen 2011).

Neljännestä rakennusvaiheesta lähtien kampuksen eri osille on haluttu saada omailemaisempaa ilmettä. Vuonna 1993 valmistunut neljäs vaihe poikkeaa vanhemmista rakennusvaiheista lasikattoisen keskusaulansa ansiosta. Lisäksi julkisivujen jäsentely on aikaisempaa monipuolisempaa eikä perustu enää yksinomaan nauhaikkunoihin.

Rakennusryhmän itäisimmän osan muodostaa viidenteen rakennusvaiheeseen kuuluva päärakennus, joka sisältää aula-, ruokala- ja luentosalitiloja. Kutsukilpailun pohjalta toteutetusta päärakennuksesta on muodostunut koko yliopistolle identiteettiä luova rakennus, joka herättää huomiota poikkeavalla muodollaan.

Kuudes rakennusvaihe edustaa vuosituhanen vaihteen konstruktivistista arkkitehtuuria, jossa julkisivuja on jäsennöity toisaalta ikkuna-akselien vaihtelulla, toisaalta välipohjien korostamisella. Myös tämän rakennusvaiheen sitoo muuhun rakennuskompleksiin punatiilen käyttö.

Seitsemäs rakennusvaihe liittää kampamaiset osat yhteen ja muodostaa rakennukselle yhtenäisen eteläjulkisivun. Julkisivut ovat jäsentelyltään pidettyjä ja säännöllisiä ja niissä on korostettu rakennusmassan umpinaisuutta.

Kuva 28. Korkeakoulukampus koillisesta kuvattuna kesällä 2015.

Yliopiston rakennusryhmästä hieman erilleen jää vuonna 2011 valmistunut Saimaan ammattikorkeakoulun rakennus. Arkkitehti Aarne von Boehmin suunnittelema rakennus noudattelee ulkonäöltään muun kampuksen punatiilistä linjaa. Rakennuksen sydämenä on agoramainen kolmikerroksinen keskusaula, jonka ympärille opetus- ja

muut tilat ovat ryhmittyneet. Ammattikorkeakoulu on yhdistetty muuhun kampukseen lasikäytävällä Ylioppilastalon tapaan.

Yhdyskäytävällä yliopistoon liitetty Ylioppilastalo on valmistunut vuonna 1994, ja sen on suunnitellut arkkitehti Sami Vuorinen. Ylioppilastalo käsittää runsaat 3000 kerros-m² opetus-, harraste-, ravintola- ja toimistotiloja. Pääjulkisivultaan symmetrinen rakennus jatkaa kampuksen rationaalista arkkitehtuuria, mutta poikkeaa vaalean värityksensä johdosta muista rakennuksista.

Kampuksen rakennusvaiheet ovat usean eri arkkitehdin suunnittelemaa. Kokonaisuuden toiminnallinen malli on kokenut useita muutoksia, ja alkuperäinen nauhamainen rakenne on vaihtunut osittaiseen verkkosovellukseen (Vuorinen 2011). Läpi vuosikymmenien on yhtenäisyyttä luotu punatiilen käytöllä, joka on Ylioppilastaloa lukuun ottamatta hallitseva julkisivumateriaali. Rakennusryhmä on vuosikymmenten varrella laajentunut voimakkaasti ulospäin. Viimeisimpien suunnitelmien mukaan painopiste siirtyy lähivuosisikymmeniksi rakennusryhmän tiivistämiseen ja eriluonteisten rakennusosien rajapintojen kehittämiseen.

Kampusalueella on kokonaisuutena rakennustaiteellista ja kulttuurista arvoa. Yksittäisistä rakennusvaiheista huomionarvoisimpia ovat päärakennus ja seitsemäs rakennusvaihe. Rakennusryhmä tulee jatkossakin kehittymään voimakkaasti ja täydentymään tilatarpeiden muuttuessa.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella ei ole muinaisjäännösrekisterin mukaisia kiinteitä esihistoriallisen ajan tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä (<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/>).

LÄHTEET

Kiiveri-Hakkarainen, K. Rakennettu Lappeenranta. Etelä-Karjalan museon julkaisusarja nro 28. Lappeenranta, 2006.

Kolari, T. Skinnarilan niemen kasvillisuus ja kulttuuriympäristö. Raportti 17. Etelä-Karjala-instituutti. Lappeenranta, 2012.

Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaava 2030, läntinen osa-alue. Maisemaselvitys, kulttuuriympäristöselvitys. Ramboll Finland Oy 2014.

Nikkilä, J. Muistelmia tulevaisuudesta. Lappeenrannan teknillisen yliopiston suunnittelu ja rakentaminen. Tampere, 2011.

Vuorinen, Juha: Muutoksen kampukset - uusien suomalaisten yliopistokokonaisuuksien suunnittelu ja rakentuminen korkeakoulujen kehittämislaista (1965-) uuteen yliopistolakiin (-2009). 2011.

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto. Saatavissa: <http://digi.narc.fi/digi/>

KIOSKI-kulttuuriympäristötietokanta. Saatavissa: <https://www.kulttuuriymparisto.fi/netsovellus/login.aspx>

Maanmittauslaitos 2016. Vanhat painetut kartat. Saatavissa: <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto 2016. Muinaisjäännösrekisteri. Saatavissa: http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx